



HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N21 Ejstrup klit og Egvands Bakker & Lien med Underlien

Forslag til Natura 2000-plan for N21 Ejstrup klit og Egvands Bakker & Lien med Underlien har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **2** høringssvar. Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Indsatsprogram
2. Modstridende interesser
3. Målsætninger

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringssvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne høringssvar.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringssvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt afdeling fremlægger forslag til naturpleje, der efter foreningens opfattelse vil kunne sikre konkrete målsætninger i området for flere tørre og våde naturtyper samt øge udbredelsen af hedepletvinge.

Foreningen foreslår desuden, at der laves en målrettet naturindsats mod glansbladet hæg i området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete forslag til projekter eller naturpleje skal således rettes mod relevante handleplansmyndighed.

Resumé af høringssvar

Jammerbugt Kommunes skriver, at effektiv forvaltning ved brug af naturlige dynamikker fordrer tilgængeligheden af virkemidler som i dag ikke er muligt at søge støtte til.

Jammerbugt Kommune skriver, at det er ønskeligt, at der arbejdes for sikring af den for de lysåbne habitatnaturtyper hensigtsmæssig hydrologi, men at der ikke er relevante virkemidler til rådighed for implementeringen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

Miljøstyrelsens tilskudsordningerne til Klima-Lavbundsprojekter samt Landbrugsstyrelsens tilskudsordning til Lavbundsprojekter bidrager til naturlig hydrologi på lavbundslande. Kommunen kan endvidere ansøge om LIFE-midler til projekter ikke dækket af andre tilskudsordninger.

Emnet er uddybet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Jammerbugt kommune ønsker en specificering af, hvad der menes med grundlæggende indsats på heder og med hvilke virkemidler.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Grundlæggende indsats for heder omfatter blandt andet rydning, afbrænding og evt. slåning og afskrælning afhængig af de konkrete forhold. Natura 2000-planerne fastlægger rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til den egentlige forvaltning af de konkrete arealer.

Emnet "Økonomi" er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Jammerbugt Kommune skriver, at de ikke har kendskab til væsentlige forekomster af kulstofholdige omdriftsarealer inden for området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Kortet over kulstofrige lavbundsjorde kan findes på [Klima-Lavbundskortet](#) på Miljøstyrelsen hjemmeside.

2. Modstridende interesser

Resumé af høringssvar:

Jammerbugt Kommune spørger til den i planen anførte formulering vedrørende en for naturtypen klitlavning hensigtsmæssig hydrologi i afsnittet om modstridende interesser. Kommunen ønsker problemstillingen præciseret og belyst i forhold til det generelle forvaltningsprincip om øget fokus på naturlige dynamikker, og der ønskes en præcisering af begrebet botanisk værdi.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Målsætningerne tager udgangspunkt i miljømålslovens § 41 der beskriver at fastsættelse af mål for naturtilstanden skal ske med henblik på at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus. Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Myndighederne skal tage udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning, hvormed der sikres en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.

De konkrete målsætninger rummer den naturlige udvikling, der kan ske i et område, hvor naturtyper i grænsetilfælde naturligt kan vokse sig ind og ud af hinanden. Derved tages der højde for den naturlige dynamik, der kan være i økosystemer, hvor man ikke med 100 % nøjagtighed kan forudsige, hvordan en given naturtype vil udvikle sig over tid, eller hvordan naturtyper responderer på en konkret drift og pleje. For de større, sammenhængende terrestriske Natura 2000-områder indledes de konkrete målsætninger med en formulering om naturens egne dynamikker. Det udspecificeres, at der skal være opmærksomhed på sårbare naturtyper, arter og fugle.

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljøstyrelsen løbende følger med i udviklingen af naturtypernes udbredelse på biogeografisk niveau og justerer ind planperiode for planperiode efter behov.

I Natura 2000-planernes afsnit om modstridende naturinteresser er der angivet lokale prioriteringer i de tilfælde, hvor en målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en lokal nedprioritering af en anden naturtype og det er nødvendigt at foretage et valg.

I Natura 2000-område nr. 21 vurderes det nødvendigt med en lokal afvejning i forhold til etablering af en for naturtypen klitlavning hensigtsmæssig hydrologi, således at naturtypen klitlavning i visse tilfælde kan prioriteres over naturtypen grå/grøn klit men at mere botanisk værdifulde forekomster med grå/grøn klit ikke ødelægges. I Natura 2000-planens afsnit om modstridende naturinteresser står det derfor bl.a. anført, at botanisk værdifulde forekomster af grå/grøn klit ikke kan nedprioriteres, og at det skal sikres, at der ikke sker egentlig klitsø-dannelse med mindre botanisk værdi end udgangspunktet på arealet. Som nævnt i Natura 2000-planens afsnit om modstridende naturinteresser er botanisk værdifulde forekomster af grå/grøn klit, f.eks. arealer med sjældne arter, rødlistede arter eller væsentlige lavforekomster. De beregnede artsindeks kan også på tværs af naturtyper give information om botanisk værdi for de enkelte delarealer.

På baggrund af høringssvaret er Natura 2000-planens afsnit om modstridende naturinteresser tilrettet, så sidste sætning præciseres fra "Ved genopretning af en for naturtypen hensigtsmæssig hydrologi for klitlavning, skal det sikres, at der ikke sker egentlig klitsø-dannelse med mindre botanisk værdi end udgangspunktet på arealet" til: "Ved genopretning af en for naturtypen hensigtsmæssig hydrologi for klitlavning på sådanne arealer, skal det sikres, at der ikke sker egentlig klitsø-dannelse med mindre botanisk værdi end udgangspunktet på arealet".

3. Målsætninger

Resumé af høringssvar

Jammerbugt Kommune ser generelt positivt på planernes fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed samt mere naturlige dynamikker. Kommunen mener dog, at en række essentielle forhold vedr. naturlige dynamikker ikke er belyst, herunder beskrivelse af hvilke naturlige dynamikker der tænkes på og i forhold til hvilke naturtyper og arter det særlig er relevant samt hvorledes anvendelse af mere naturlige dynamikker implementeres samtidig med konkrete mål om arealstørrelser.

Kommunen mener i øvrigt, at øget brug af naturlige dynamikker i forvaltningen er særligt relevant i et område som N21, hvor størstedelen af den lysåbne natur er en mosaik af klitnaturtyper tilknyttet flyvesand som netop er skabt og betinget af dynamiske processer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside. Se desuden svaret under "Modstridende interesser".

Miljøstyrelsen er enig med Jammerbugt Kommune i at brug af naturlige dynamikker i forvaltningen er særligt relevant i områder med meget klitnatur som f.eks. N21.

Resumé af høringssvar

Jammerbugt Kommune ønsker en præcisering af den overordnede målsætning vedrørende øgning af arealet med indlandsnaturtyper og klitlavning i området. Kommunen ønsker en præcisering af omfanget samt relevante virkemidler.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Målsætningen for udpegede naturtyper er udarbejdet ud fra habitatdirektivet. Målsætningerne danner ramme for myndighedernes vurdering af, om en aktivitet eller et projekt vil være i modstrid med direktivforpligtelserne. Selvom målsætningerne på visse områder kan virke overordnede, er Natura 2000-planerne med til at sætte en klar ramme for de forskellige dele af udpegningsgrundlaget.

Målsætningerne er udarbejdet efter generelle kriterier med fokus på væsentlighed som beskrevet i Natura 2000-planens indledende afsnit om målsætninger. Det indkomne ønske om en præcisering af udvidelser kan derfor ikke imødekommes.

Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne, mens handleplanlægningen primært er en kommunal myndighedsopgave.

Natura 2000-planerne fastlægger således rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer.

Emnet virkemidler er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N21 Ejstrup klit og Egvands Bakker & Lien med Underlien

På baggrund af de indkomne høringssvar er den endelige Natura 2000-plans afsnit om "modstridende naturinteresser" tilrettet, så sidste sætning præciseres fra "Ved genopretning af en for naturtypen hensigtsmæssig hydrologi for klitlavning, skal det sikres, at der ikke sker egentlig klitsø-dannelse med mindre botanisk værdi end udgangspunktet på arealet" til: "Ved genopretning af en for naturtypen hensigtsmæssig hydrologi for klitlavning på sådanne arealer, skal det sikres, at der ikke sker egentlig klitsø-dannelse med mindre botanisk værdi end udgangspunktet på arealet".

Ændringen i forhold til Natura 2000-planforslaget giver ikke anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000-planforslaget *N21 Ejstrup klit og Egvands Bakker & Lien med Underlien*

Sagsnummer	Høringspart
2022 - 39783	Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt afdeling
2022 - 39556	Jammerbugt Kommune